

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 383/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti 1. SENIOR CITY, a. s., Župné námestie 3, Bratislava, IČO 45 629 943, zastúpenej advokátom JUDr. Norbertom Kálmánom, advokátska kancelária, Sv. Beňadika 30/B, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 CoKR 15/2020 z 15. apríla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti 1. SENIOR CITY, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2020 doručená (na poštovú prepravu 16. júla 2020 podaná, pozn.) ústavná sťažnosť spoločnosti 1. SENIOR CITY, a. s., Župné námestie 3, Bratislava, IČO 45 629 943 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 CoKR 15/2020 z 15. apríla 2020 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe návrhu z 22. februára 2019 (ďalej len „návrh na vyhlásenie konkurzu“) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „veriteľ v 1. rade“), Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 8 K 7/2019 z 12. marca 2019 (ďalej len „uznesenie o začatí konkurzného konania“) rozhodol o začatí konkurzného konania proti sťažovateľke (dlžníčke).

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 8 K 7/2019 z 26. marca 2019 (ďalej len „výzva okresného súdu“) sťažovateľku v zmysle § 19 ods. 1 písm. a) bodov 1 a 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) vyzval, aby sa v lehote do 20 dní od jeho doručenia 1. vyjadrila k návrhu na vyhlásenie konkurzu a osvedčila svoju platobnú schopnosť a aby 2. predložila okresnému súdu najmä: zoznam všetkých svojich peňažných záväzkov, s ktorých plnením bola v deň začatia konkurzného konania 30 dní v omeškaní, zoznam všetkých svojich bankových účtov s prehľadom zostatkov v deň začatia konkurzného konania, informáciu o stave hotovosti v deň začatia

konkurzného konania a v deň predloženia tejto informácie okresnému súdu, zoznam pohľadávok, pri ktorých možno s odbornou starostlivosťou predpokladať, že budú uhradené najneskôr do 30 dní od začatia konkurzného konania, a aby sa 3. vyjadrila, či súhlasí s rozhodnutím vo veci vyhlásenia konkurzu bez nariadenia pojednávania.

4. Okresný súd zároveň uznesením sp. zn. 8 K 7/2019 z 24. júna 2019 rozhodol o povolení vstupu spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „veriteľ v 2. rade“), do konkurzného konania.

5. Okresný súd uznesením sp. zn. 8 K 7/2019 z 23. augusta 2019 ustanovil sťažovateľke (dlžníčke) predbežného správcu Mgr. Mateja Ambróza, kancelária správcu, Kominárska 2, 4, Bratislava (ďalej len „predbežný správca“), na účely zistenia jej majetku.

6. Následne okresný súd uzneseniami sp. zn. 8 K 7/2019 z 3. októbra 2019 rozhodol o povolení vstupu spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „veriteľ v 3. rade“), a mesta [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „veriteľ vo 4. rade“), do konkurzného konania.

7. Napokon okresný súd uznesením sp. zn. 8 K 7/2019 z 23. novembra 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu o vyhlásení konkurzu“), ktoré bolo v Obchodnom vestníku 5/2020 pod č. K001638 zverejnené 9. januára 2020, okrem iného na majetok sťažovateľky vyhlásil konkurz a za správcu podstaty ustanovil predbežného správcu. Právne účinky vyhlásenia konkurzu tak nastali 10. januára 2020.

8. Sťažovateľka proti uzneseniu okresného súdu o vyhlásení konkurzu podala riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, na základe ktorého bolo uznesením krajského súdu uznesenie okresného súdu o vyhlásení konkurzu potvrdené ako vecne správne. Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 19. mája 2020.

9. Následne sťažovateľka proti uzneseniu krajského súdu podala aj dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom podľa zistenia ústavného súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd dosiaľ nerozhodol.

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla:

«... *Pohľadávka veriteľa, nespĺňa náležitosti § 12 odsek 2 z. č. 7/2005 Z. z., nakoľko za preukázanú je možné považovať len takú pohľadávku ak je uznaná dlžníkom na listine s úradne osvedčeným podpisom dlžníka alebo doložená právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu. Návrh je veriteľ povinný podať v dvoch rovnopisoch spolu s prílohami*

c) Na OS Bratislava II. pod sp. zn. 22 Cb/208/2017, odporca ako žalobca, vedie spor voči spoločnosti [REDAKOVANÉ] o určenie, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] (navrhovateľ v konaní 8 K 7/2019) nie je veriteľom odvolateľa, a na OS Nové Zámky pod sp. zn. 16 C 24/2018 vedie spor voči spoločnosti [REDAKOVANÉ] o určenie neplatnosti dražby, ktorou spoločnosť [REDAKOVANÉ] si uspokojovala domnelú pohľadávku napadnutú v konaní vedenom na OS Bratislava II.

Zo spisových značiek vyššie uvedených súdnych konaní je zrejmé, že žaloby boli podané skôr ako navrhovateľ podal návrh na vyhlásenie konkurzu, pričom v konaní na OS Bratislava II sa priamo rieši postavenie navrhovateľa ako veriteľa, a v konaní na OS Nové Zámky sa otázka navrhovateľa ako veriteľa rieši ako predbežná otázka...

Maximálne len jeden z veriteľov môže disponovať exekučným titulom a aj to nie navrhovateľ ale ďalší účastník - [REDAKOVANÉ]

Z uvedeného vyplýva, že odporca odvolanie odôvodnil navrhovateľovým nesplnením podmienok uvedených v ustanovení § 12 odsek 2 písm. a až e ale aj § 11 odsek 3 z. č. 7/2005 Z. z...

„... Z dokladov tvoriacich obsah spisu je nesporné, že v rozhodujúcom čase t. j. v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa neboli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie konkurzu ustanovené v § 11 ods. 3 cit. zákona, nakoľko rozhodnutia uvádzané navrhovateľom v návrhu na vyhlásenie konkurzu neboli vykonateľné.“

... v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa súdu navrhovateľ nepredložil pohľadávku v kvalite vyžadovanej v § 12 odsek 2 ZKR a nepreukázal odôvodnený predpoklad o platobnej neschopnosti odporcu sa odvolací súd nevysporiadal.

... aj keby v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie nespĺňal návrh podmienky predpokladané v ustanoveniach § 11 odsek 3 a § 12 odsek 2 ZKR, skutočnosťou, že do konania vstúpili ďalší veritelia, nedostatky návrhu boli konvalidované. Pritom nesprávne udáva, že pohľadávky týchto veriteľov sú judikátorne (resp. spĺňajú náležitosti § 12 odsek 2 ZKR) pretože nie sú. K týmto pohľadávkam sa odporca mohol vyjadriť až v odvolaní.

Odvolací súd, tak procesne postavil na jednu úroveň veriteľa - navrhovateľa a ďalšieho veriteľa (nenavrhovateľa), ktorý síce nepodal návrh podľa náležitosti § 12 odsek 2 ZKR, ale odstránil vady návrhu.

7) Ďalším odvolacím dôvodom bol dôvod, že odvolaním napadnuté rozhodnutie, je nepreskúmateľné, nakoľko neuvádza aké pohľadávky uplatnili vstúpivší (ďalší) veritelia, a teda či spĺňajú kvalitu vyžadujúcu § 11 a 12 ZKR...

8) Odvolací súd svoje rozhodnutie oprel o vyčerpávajúce odôvodnenie následkov nedodržania lehoty 20 dní podľa § 19 odsek 1 písm. a), § 19 odsek 3 písm. c) a § 197 ZKR s tým, že ide o prepadnú lehotu, konštatuje, že odvolateľ sa vyjadril až po lehote 20 dní, a preto, že neuviedol „zásadné“ dôvody ospravedlňujúce zmeškanie, na toto vyjadrenie nemohol prihliadnuť. Nie je bez významu, že:

a) Odvolací súd v bode 20) odôvodnenia uvádza, že vyjadrenie odvolateľ súdu zaslal 7.5.2019 (po 28 dňoch od doručenia) a súčasne v bode 25) uvádza, že súd v rámci práva na spravodlivý proces zachovať právo na vyjadrenie aj po tejto lehote. OS konkurz vyhlásil až 23.11.2019, ale ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia na vyjadrenie neprihliadol.

b) Odvolateľ však odvolanie neodôvodňoval rozporovaním vyššie (pod bodom 8a) uvedeným dôvodom, ale tým, že návrh veriteľa (navrhovateľa) nespĺňa obe požiadavky na relevantnosť návrhu tak ako sme to uviedli v bode 5 a, b tohto dovolania.

c) Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil podrobným odôvodnením dôvodu, ktorý odvolaním napádaný nebol, pričom sa nezaoberal dôvodmi uvedenými v odvolaní...»

11. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti 1. SENIOR CITY, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 CoKR 15/2020 z 15.4.2020 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave 3 CoKR 15/2020 z 15.4.2020 zrušuje a vec v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti 1. SENIOR CITY, a, s., p r i z n á v a úhradu trov, ktoré jej j e Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie JUDr. Norbert Kálmán, Sv. Beňadika 30/B 949 01 Nitra.“

II.

Relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

17. Ako z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

18. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že napriek tomu, že v danej konkurznej veci nebolo preukázané splnenie podmienok pre vyhlásenie konkurzu v zmysle § 11 ods. 3 a § 12 ods. 2 písm. a) až e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, t. j. skutočností, z ktorých možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť sťažovateľky (dlžníčky), a to najmä, že by sťažovateľka bola viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi doložených písomným uznaním dlžníka s úradne overeným podpisom dlžníka alebo vykonateľným rozhodnutím, prípadne iným zákonom o konkurze a reštrukturalizácii predpísaným spôsobom, a pritom bola jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaná na zaplatenie, na majetok sťažovateľky bol vyhlásený konkurz.

19. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou tiež namieta, že uznesenie krajského súdu je pre absenciu riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia nepreskúmateľné.

20. Z uvedených dôvodov preto sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za zjavne svojvoľné a arbitrárne.

21. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatuje, že podanie neprípustného dovolania – mimoriadneho opravného prostriedku, resp. dovolania proti rozhodnutiu, ktoré nie je spôsobilým predmetom dovolacieho konania, nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade, že dovolanie nie je prípustné, nemožno ho považovať za účinný procesný prostriedok, ktorý zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd (II. ÚS 64/06, II. ÚS 103/09).

22. Podľa § 198 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v konkurznom konaní, v reštrukturalizačnom konaní alebo v konaní o oddlžení, vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

23. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej opravným prostriedkom, ktorým je podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde podmienená prípustnosť ústavnej sťažnosti, nemôže byť každý v zákone predvídaný opravný prostriedok, ale iba taký, po podaní ktorého sa rozvinú procesné vzťahy v príslušnom konaní, ktoré vedú k prerokovaniu a rozhodnutiu vo veci samej (m. m. II. ÚS 77/06, IV. ÚS 547/2012).

24. Sťažovateľka, ako to už bolo uvedené, síce podala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom dosiaľ najvyšší (dovolací) súd nerozhodol, avšak keďže je tento mimoriadny opravný prostriedok proti uzneseniu krajského súdu v zmysle § 198 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zjavne

neprípustný, ústavný súd túto ústavnú sťažnosť neodmietol z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie, ale ňou napadnuté uznesenie krajského súdu podrobil ústavnoprávnemu prieskumu.

25. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

26. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

27. Ústavný súd preto považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia krajského súdu:

«... 9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec v rozsahu predpokladanom v § 79 CSP, bez nariadenia pojednávania, v súlade s ustanovením § 385 CSP, oboznámil sa s procesným postupom súdu prvej inštancie, ako aj s dôvodmi uvedenými v odvolaní a dospel k záveru, že vydané rozhodnutie je vecne správne...»

19. Odvolací súd mal z obsahu spisu preukázané, že po začatí konkurzného konania súd prvej inštancie postupoval podľa § 19 ods. 1 bod 1a ZKR v spojení s § 19 ods. 3 písm. c/ ZKR a dlžníka vyzval na osvedčenie platobnej schopnosti. Dlžník na výzvu súdu v zákonom stanovenej lehote nereagoval, svoju platobnú schopnosť neosvedčil.

20. Práve v tomto štádiu má dlžník v rámci procesnej obrany priestor na uplatnenie tvrdení o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa/navrhovateľov (§ 19 ods. 3 písm. d ZKR - pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť). Vecná aktívna legitímácia navrhovateľa je podstatná s tým, že môže byť spochybnená len dlžníkom pri splnení zákonných podmienok uvedených v § 19 ZKR. Do momentu spochybnenia sa jej danosť predpokladá. Spochybnenie zo strany dlžníka sa predpokladá a je limitované časovým ohraničením presne uvedeným v § 19 ZKR, s tým že, ak sa lehota na osvedčenie platobnej schopnosti zo strany dlžníka neosvedčí, súd konkurz vyhlási (konkurz vyhlásený „lege artis“), čo bolo v tomto prípade preukázané, nakoľko dlžník až po uplynutí lehoty určenej vo výzve z č. l. 64 podal vyjadrenie na poštu dňa 7.5.2019. Výzva bola dlžníkovi doručená dňa 8.4.2019.

21. Na osvedčenie platobnej schopnosti a vznesenie opodstatnených tvrdení o spornosti pohľadávok konkurz navrhujúcich veriteľov má tak dlžník priestor po obdržaní uznesenia konkurzného súdu, v ktorom uloží dlžníkovi podľa § 19 ZKR povinnosť, aby sa vyjadril do 20 dní od doručenia k návrhu na vyhlásenie konkurzu a osvedčil svoju platobnú schopnosť.

22. Túto lehotu nie je možné predĺžiť ani odpustiť jej zmeškanie postupom podľa § 118 a 122 CSP, pretože v zmysle § 203a ods. 3 ide o hmotnoprávnu lehotu (svojou povahou je to však lehota procesná). Navyše v § 197 ods. 3 ZKR explicitne zakazuje odpustenie zmeškania lehôt, ktoré sú stanovené v tomto zákone.

23. Je teda nesporné, že pri návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka súd pred vyhlásením konkurzu vyzýva dlžníka podľa § 19 ods. 1 bod 1a ZKR na vyjadrenie sa k návrhu a osvedčenie svojej platobnej schopnosti v zákonom určenej 20-dňovej lehote, ktorá je pre rozhodovanie súdu podstatná.

24. Zmeškanie lehoty vyvoláva zákonnú domnienku splnenia podmienok na vyhlásenie konkurzu. Pokiaľ preto konkurzný súd v dôsledku zmeškania lehoty zo strany dlžníka na vyjadrenie sa podľa § 19 ods. 3 písm. c) ZKR vyhlásil konkurz jeho procesný

postup bol v súlade so zákonnými ustanoveniami § 11 ods.1, 3 a § 19 ods. 1 bod la) ods. 3 písm. c) ZKR.

25. Odvolací súd dopĺňa, že bez ohľadu na uvedené, v právnej praxi existujú názory, že pokiaľ ak by u dlžníka boli také závažné skutočnosti, pre ktoré by sa bez svojho zavinenia nemohol k návrhu vyjadriť v stanovenej lehote, súd musí rešpektovať právo na spravodlivý proces a zachovať právo na vyjadrenie aj po tejto lehote (Zákon o konkurze a reštrukturalizácií, 3. vydanie r. 2019, str. 161, JUDr. Milan Ďurica).

26. Z obsahu spisu konkurzného súdu vyplýva, že dlžník lehotu podľa § 19 ods. 3 písm. d ZKR na vyjadrenie sa k návrhu zmešká, pričom neuviedol žiadny právne relevantný dôvod, ktorý by jej zmeškanie ospravedlňoval a preukázal by tak zásadné dôvody jej zmeškania, na ktoré by bol súd v zmysle princípu zachovania práva na spravodlivý proces povinný prihliadnuť.

27. K námietke dlžníka ohľadne spornosti pohľadávky navrhovateľa veriteľa [REDAKOVANÉ] odvolací súd uvádza, že vzhľadom na vstup ďalších veriteľov podľa § 24 ods. 2 ZKR uznesením č. k. 8K/7/2019-315 spoločnosť [REDAKOVANÉ] ako aj uznesením č. k. 7K/8/2019-471 veriteľa - [REDAKOVANÉ] označené subjekty získali postavenie navrhovateľov, pričom tieto i judikované pohľadávky dlžník žiadnym právne relevantným spôsobom nespochybnil.

28. Odvolací súd vzhľadom na hore uvedené konštatoval, že v konaní bolo preukázané naplnenie podmienok na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, uvedených v § 11 ods. 1, 3 ako aj § 19 ods. 1, 3 písm. c/ ZKR, a preto, nakoľko v tomto prípade sa jedná o lehotu hmotnoprávnu, ktorú nie je možné odpustiť, súd prvej inštancie nepochybil, keď na majetok dlžníka vyhlásil konkurz.

29. Podľa § 392 CSP, odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje rozsudok alebo mení rozsudok, inak rozhoduje uznesením.

30. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne...

32. Odvolací súd s poukazom na uvedené skutočnosti dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého uznesenia a toto v zmysle ust. § 387 CSP potvrdil...»

28. Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s jej podstatnými odvolacími námietkami, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

Odôvodnenie uznesenia krajského súdu je v súlade s § 196 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v spojení s § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, keďže krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením, ktoré formuloval okresný súd, a to je podľa názoru ústavného súdu presvedčivé a zrozumiteľné, a zároveň konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru, preto ústavný súd nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov krajského súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

29. Podľa § 11 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie.

30. Podľa § 12 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak návrh na vyhlásenie konkurzu podáva veriteľ, v návrhu je povinný uviesť skutočnosti, z ktorých možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka, ako aj označiť svoju pohľadávku 30 dní po lehote splatnosti a označiť ďalšieho veriteľa s pohľadávkou 30 dní po lehote splatnosti. K návrhu je veriteľ povinný pripojiť listiny, ktoré dokladajú jeho pohľadávku označenú v návrhu. Navrhovateľ pohľadávku doloží

- a) písomným uznaním dlžníka s úradne overeným podpisom dlžníka,
- b) vykonateľným rozhodnutím alebo iným podkladom, na základe ktorého možno nariadiť výkon rozhodnutia alebo vykonať exekúciu,
- c) potvrdením audítora, správcu alebo súdneho znalca, že navrhovateľ pohľadávku účtuje v účtovníctve v súlade s účtovnými predpismi, a v prípade, že ide o pohľadávku nadobudnutú prevodom alebo prechodom, aj potvrdením audítora, správcu alebo súdneho znalca, že pohľadávka účtovaná v účtovníctve navrhovateľa má doložený dôvod vzniku, ak podáva návrh proti právnickej osobe,
- d) potvrdením Ministerstva financií Slovenskej republiky o existencii pohľadávky štátu z príspevku poskytnutého dlžníkovi z prostriedkov Európskej únie, schváleného a účtovaného certifikačným orgánom, alebo
- e) písomným vyhlásením s úradne osvedčenými podpismi najmenej piatich zamestnancov alebo bývalých zamestnancov dlžníka, ktorí nie sú jeho spriaznenými osobami, o nesplnení ich pohľadávky na mzde, odstupnom alebo odchodnom 30 dní po lehote splatnosti; navrhovateľom v tomto prípade môže byť len zamestnanec alebo bývalý zamestnanec dlžníka, ktorý nie je osobou spriaznenou s dlžníkom a ktorý je zastúpený odborovou organizáciou, aj keď nie je jej členom.

31. Podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa, súd do 5 dní od začatia konkurzného konania medzi inými odošle dlžníkovi do vlastných rúk rovnopis návrhu spolu s uznesením, ktoré obsahuje najmä výzvu, aby sa do 20 dní od jeho doručenia vyjadril k návrhu a osvedčil svoju platobnú schopnosť; poučenie, že inak súd vyhlási na jeho majetok konkurz.

32. Podľa § 19 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa, súd rozhodne o vyhlásení konkurzu vtedy, ak dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť, inak rozhodne o zastavení konkurzného konania; pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť; ak sa dlžník v lehote podľa odseku 1 písm. a) bodu 1 nevyjadril, má sa za to, že svoju platobnú schopnosť neosvedčil.

33. Citovaný § 19 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je prejavom zásady rýchlosti v konkurznom konaní. Pravdaže, ak zákonné určenie relatívne krátkych procesných lehôt ustanovených pre úkony účastníkov konkurzného konania má v konečnom dôsledku viesť k naplneniu zásady rýchlosti, potom je nevyhnutné, aby aj s ich prípadným nedodržaním spájala právna úprava a na ňu nadväzujúca aplikačná prax účinné právne dôsledky. Jedným z nich je aj nevyvrátiteľná právna domnienka neosvedčenia platobnej schopnosti dlžníka podľa § 19 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Pre posudzovanú ústavnú sťažnosť je tak významným fakt, že sťažovateľka nereagovala včas na výzvu okresného súdu podľa § 19 ods. 1 písm. a) bodu 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, čo v záujme naplnenia zásady rýchlosti konkurzného konania muselo viesť k uplatneniu nevyvrátiteľnej právnej domnienky podľa § 19 ods. 1 písm. c) toho istého zákona (III. ÚS 402/2015).

34. Už okresný súd preto dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď s poukazom na to, že sťažovateľka napriek poučeniu vo výzve okresného súdu o tom, že ak sa v lehote do 20 dní odo dňa jej doručenia (8. apríla 2020) nevyjadrí, bude sa považovať za preukázané, že svoju platobnú schopnosť neosvedčila, a okresný súd vyhlási konkurz. Sťažovateľka svoje vyjadrenie okresnému súdu zaslala prostredníctvom poštového podniku až 7. mája 2020 (lehota skončila 29. apríla 2020 a vyjadrenie bolo tak okresnému súdu doručené až 10. mája 2020, pozn.), t. j. po uplynutí 20-dňovej lehoty, ktorej zmeškanie inak podľa § 197 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nie je možné odpustiť. Okresný súd preto pre neosvedčenie platobnej schopnosti sťažovateľky na jej majetok vyhlásil konkurz.

35. V nadväznosti na závery okresného súdu krajský súd v rámci svojej argumentácie dodal, že (okresný) súd v zmysle § 14 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je v štádiu konania do vydania uznesenia o začatí konkurzného konania oprávnený skúmať iba splnenie formálnych náležitostí návrhu na vyhlásenie konkurzu v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) až e) zákona o konkurze a reštrukturalizácii a skúmanie aktívnej legitímácie veriteľa (navrhovateľa), ktoré zákon o konkurze a reštrukturalizácii limituje iba pre prípad

dlžníkovho úpadku vo forme platobnej neschopnosti, je vecou až ďalšieho procesného postupu súdu po začatí konkurzného konania za predpokladu, že dlžník (sťažovateľka) túto skutočnosť namietne. Avšak, ako to už bolo uvedené, sťažovateľka na základe výzvy okresného súdu možnosť osvedčiť svoju platobnú schopnosť a v rámci toho namietat spornosť pohľadávky veriteľa v 1. rade (navrhovateľa), a tým jeho aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, nevyužila včas, dôsledkom čoho došlo k uplatneniu nevyvrátiteľnej právnej domnienky, podľa ktorej sa zastáva názor, že sťažovateľka je platobne neschopná a podmienky pre vyhlásenie konkurzu sú tak splnené. Tento právny následok nie je schopná zvrátiť ani sťažovateľkou vznesená námietka spornosti pohľadávok ďalších veriteľov v 2., 3. a vo 4. rade, ktorí vstúpili do konkurzného konania až po tom, čo sťažovateľke uplynula 20-dňová lehota na vyjadrenie sa k výzve okresného súdu.

Navyše, sťažovateľka vo svojom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o vyhlásení konkurzu, ako ani v ústavnej sťažnosti neuviedla žiadne také závažné skutočnosti, pre ktoré by sa bez svojho zavinenia nemohla k výzve okresného súdu včas vyjadriť, a tak preukázať svoju platobnú schopnosť, a preto podľa názoru ústavného súdu neprihliadnutie na obsah vyjadrenia sťažovateľky zo 7. mája 2020 nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa dohovoru.

36. Pokiaľ sťažovateľka na podporu svojho právneho názoru v tu preskúmvanej veci poukazuje na závery vyjadrené v uznesení ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 308/2010 zo 7. septembra 2010 v inej podľa jej názoru obdobnej právnej veci, ústavný súd uvádza, že kým vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 308/2010 dôvodom zmeny uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 K 14/09 z 27. júla 2009 o vyhlásení konkurzu uznesením krajského súdu sp. zn. 2 CoKr 26/09 z 10. septembra 2009, a tým zastavenia konkurzného konania, bolo, že v čase rozhodnutia okresného súdu o vyhlásení konkurzu už vykonateľnosť exekučných titulov (tam označených rozhodcovských rozsudkov), ktorými mali byť pohľadávky veriteľov tamojšieho dlžníka doložené, bola (tam označenými rozhodnutiami okresného súdu) odložená, a teda pretože tamojší dlžník v čase vyhlásenia konkurzu nemal žiadneho oprávneného veriteľa, podmienky pre jeho vyhlásenie neboli

splnené, tak v tu preskúmanej veci dôvodom vyhlásenia konkurzu bolo zmeškanie zákonnej lehoty zo strany sťažovateľky na vyjadrenie sa k výzve okresného súdu, čím sa považuje za preukázané, že sťažovateľka svoju platobnú schopnosť neosvedčila, a tak podmienky na vyhlásenie konkurzu boli splnené.

Ústavný súd prieskumom napadnutého uznesenia krajského súdu, porovnajúc jeho závery so závermi vyjadrenými v uznesení krajského súdu sp. zn. 2 CoKr 26/09 z 10. septembra 2009, čo sa týka právneho posúdenia splnenia podmienok pre vyhlásenie konkurzu, nezistil takú nejednotnosť v rozhodovacej činnosti krajského súdu, ktorá by mala z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru ústavnoprávny rozmer. V závere ústavný súd nad rámec vlastnej argumentácie už iba pre úplnosť veci dodáva, že v zmysle § 102 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd rozhodne aj bez návrhu o zrušení konkurzu, ak zistí, že tu nie sú predpoklady na konkurz.

37. Ako už bolo uvedené, právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, *Annuaire* č. 303 – B).

38. Z uznesenia krajského súdu opierajúceho sa aj o uznesenie okresného súdu o vyhlásení konkurzu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd (rovnako ako okresný súd) pri rozhodovaní a odôvodňovaní svojho právneho záveru správne interpretoval a aplikoval ustanovenia relevantných právnych noriem, jeho závery sú dostatočne odôvodnené a nevykazujú žiadne znaky svojvôle. V súvislosti so sťažovateľkou deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie (krajského) súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup konajúceho súdu bol v súlade

so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

39. S odvolaním sa na tieto skutočnosti a právne závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

40. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie uznesenia krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie, ako aj rozhodnutie o náhrade trov konania) nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu